

SPIS RZECZY

Wstęp	5
-----------------	---

Rozdział I

STOSUNKI PRODUKCYJNE I WALKA KLASOWA NA WSI

1. Statuty wiślickie wobec ludności chłopskiej (ok. r. 1347)	9
2. Układ księcia Ziemowita Mazowieckiego z Jarosławem arcybiskupem gnieźnieńskim w sprawie poddanych (17 maja 1359 r.)	10
3. Lokacja wsi Zdyszowice na prawie niemieckim (8 maja 1368 r.)	12
4. Opór chłopski w świetle zapisek sądowych	14
5. Zastaw kmieci (4 grudnia 1397 r.)	14
6. Ugoda arcybiskupa gnieźnieńskiego Mikołaja (Trąby) ze szlachtą w sprawach dziesięciny (25 kwietnia 1409 r.)	15
7. Dochody klasztoru trzebnickiego ze wsi okręgu trzebnickiego w świetle urbarza z r. 1410	17
8. Wyjątki z zapisek i akt sądowych	21
9. Postanowienie Statutu mazowieckiego w sprawach kmiecych (r. 1421)	22
10. Wyjątki ze Statutu warckiego (r. 1423)	25
11. Rugowanie sołtysa w dobrach arcybiskupa gnieźnieńskiego 14 stycznia 1426 r. w Unikowie	26
12. Satyra na leniwych chłopów (XV w.)	27
13. Mowa Jana z Ludziska na powitanie króla Kazimierza Jagiellończyka (przed 25 czerwca 1447 r.)	28
14. Dzierżawa zamożnego chłopca (r. 1450 bez daty dziennej)	33
15. Sprawa o zbiegostwo przed sądem ziemskim nakielskim (r. 1453)	34
16. Stosunki na wsi małopolskiej w świetle Liber beneficiorum dioecesis Cracoviensis J. Długosza	36

Rozdział II

STOSUNKI PRODUKCYJNE I WALKA KLASOWA W MIASTACH

17. Wyznaczenie dróg handlowych dla kupców jadących z Torunia (19 czerwca 1349 r.)	41
18. Zabiegi Wrocławia o handel z Polską i Rusią	42
19. Przywilej handlowy dla Krakowa (6 października 1354 r.)	43
20. Udział Mikołaja Wierzyńka w budowie młyna we Wrocławiu (16 grudnia 1356 r.)	44
21. Postanowienie zjazdu krawców miast śląskich w Swidnicy (14 czerwca 1361 r.)	45
22. Statut żup solnych z konfirmacją z r. 1451 w tłumaczeniu polskim z XVI wieku (r. 1368)	46
23. Zadłużanie się szlachty u mieszczan w świetle akt sądu grodzkiego poznańskiego	56
24. Ze statutów cechów wrocławskich (r. 1396)	57
25. Wilkierz rady krakowskiej w sprawie bicia nowej monety (14 sierpnia 1396 r.)	58
26. Statuty miejskie Lublina (22 lipca 1408 r.)	59
27. Rozruchy w Gdańsku i okolicy w świetle zapisek krzyżackich (czerwiec 1416 r.)	61
28. Wielkie powstanie wrocławskie z r. 1418	62
29. Przepisy regulujące handel w Lublinie (r. 1419)	64
30. Rozporządzenie wielkiego mistrza krzyżackiego dla czeladników toruńskich (r. 1420)	64
31. Władysław Jagiełło udziela towarzystwu mieszczan krakowskich prawa eksploatacji złóż siarki w Swoszowicach (bez daty)	66
32. Przeciwnieństwa między miastem a wsią w państwie zakonnym (ok. r. 1425)	67
33. Zeznanie rajców krakowskich w sprawie dróg handlowych (23 lipca 1453 r.)	68

Rozdział III

RUCH SZLACHECKI W OKRESIE MONARCHII STANOWEJ

34. Unia w Budzie (24 stycznia 1355 r.)	70
35. Pakt koszycki (17 września 1374 r.)	72
36. Uchwalenie podatku dziesiętnego grosza na wykup Ziemi Dobrzyńskiej (11 listopada 1404 r.)	75

37. Postanowienie zjazdu szlacheckiego w Piotrkowie w sprawach dziesięciny i sądownictwa duchownego (17 października 1406 r.)	76
38. Z listu Piotra biskupa krakowskiego do kapituły krakowskiej (18 kwietnia 1409 r.)	77
39. Z akt sądu ziemskiego w Krakowie (2 grudnia 1424 r.)	78
40. Dokument panów i szlachty polskiej w sprawie uznania następstwa tronu Władysława Warneńczyka (30 kwietnia 1425 r.)	79
41. Zjazd Łęczycki (r. 1426)	81
42. Przywilej jedlnieński (4 marca 1430 r.)	82

Rozdział IV

MONARCHIA KAZIMIERZA III

43. Małżeństwo Bogusława Szczecińskiego z Elżbietą Kazimierzówną (r. 1343)	90
44. Ustawodawstwo Kazimierza Wielkiego (ok r. 1347)	91
45. Układ o Ruś między Kazimierzem Wielkim a Ludwikiem Węgierskim (4 kwietnia 1350 r.)	94
46. Przywilej dla Spytki, kasztelana krakowskiego na kopanie rud we własnych dobrach (r. 1350)	95
47. Konfederacja Maćka Borkowica (2 września 1352 r.)	96
48. Przywilej dla Jana Pakosławowicza dziedzica ze Stróżysk (19 stycznia 1354 r.)	97
49. Ustanowienie najwyższego sądu prawa niemieckiego (5 października 1356 r.)	99
50. Z listu kanclerza cesarza Karola IV do wielkiego mistrza krzyżackiego (26 kwietnia 1357 r.)	103
51. Stosunki wewnętrzne za Kazimierza Wielkiego w świetle kroniki Janka z Czarnkowa	104

Rozdział V

UNIA POLSKO-LITEWSKA I POLITYKA WSCHODNIA PANÓW POLSKICH

52. Umowa kręwska (14 sierpnia 1385 r.)	107
53. Nadanie Spytkowi z Melsztyna wojewodzie krakowskiemu ziemi podolskiej jako lenna (r. 1396)	109
54. Unia horodelska	110
55. Unia horodelska	116

56. Unia horodelska	118
57. Polityka Świdrygiełły po śmierci Witolda i zajęcie Podola przez Polaków (r. 1430)	120
58. Z listu Zbigniewa Oleśnickiego do Juliusza Cezarini (styczeń 1432 r.)	122
59. Bitwa pod Wiłkomierzem i opanowanie Rusi przez Zygmunta (r. 1435—1436)	125
60. Przywilej Kazimierza Jagiellończyka dla Litwinów (2 maja 1447 r.)	126
61. Układ litewsko-moskiewski z r. 1449	128
62. Opór Litwinów przeciwko inkorporacyjnej polityce panów polskich (r. 1452)	129

Rozdział VI

WALKA Z ZAKONEM KRZYŻACKIM

63. Zatrzymanie transportów zboża dla Litwy przez Krzyżaków (r. 1408)	131
64. Bitwa pod Grunwaldem (15 lipca 1410) w świetle relacji Długosza	133
65. Jan Hus do Jagiełły o zwycięstwie Grunwaldzkim (grudzień 1410 r.)	158
66. Konkluzje pierwszego traktatu Falkenberga (z apelacji polskiej do papieża w r. 1418)	159
67. Z traktatu Pawła Włodkowica o władzy papieża i cesarza wobec niewiernych (r. 1415)	161
68. Z konkluzji traktatu Falkenberga, wydanego przeciw Włodkowicowi (r. 1415)	162
69. Wyrok Zygmunta Luksemburskiego w sprawie zatargu polsko-krzyżackiego (6 stycznia 1420 r.)	164
70. Projekt rozbioru Polski przez Zygmunta Luksemburczyka, Krzyżaków i książąt śląskich (początek roku 1423)	171
71. Napomnienie kartuza Henryka Beringera dla wielkiego mistrza zakonu krzyżackiego (r. 1428)	172
72. Bitwa pod Dąbkami (14 września 1431 r.)	175
73. Pokój brzeski (31 grudnia 1435 r.)	177
74. Pismo Mikołaja V do książąt mazowieckich (25 sierpnia 1450 r.)	194
75. Skargi poddanych na Zakon Krzyżacki (przed 10 sierpnia 1453 r.)	195

Rozdział VII

RUCH HUSYCKI I PRÓBY POROZUMIENIA SIĘ Z CZECHAMI

76. Kaznodzieja ludowy na Śląsku (r. 1398)	203
77. Pobyt Hieronima z Pragi na Litwie i Rusi w świetle aktów oskarżenia podczas procesu w Konstancji (r. 1409—1413)	204
78. Z listu biskupa krakowskiego Wojciecha Jastrzębca do patriarchy Antiochii (2 czerwca 1413 r.)	207
79. Z listów Husa z więzienia w Konstancji (r. 1415)	208
80. Z manifestu Prażan w odpowiedzi na ogłoszenie krucjaty (r. 1420)	209
81. Z pisma Abrahama Zbąskiego do księcia Janusza Raciborskiego (23 września 1421 r.)	210
82. List Władysława Jagiełły do Czechów (r. 1421)	211
83. Z pisma papieża Marcina V wzywającego Witolda do odwołania Zygmunta Korybutowicza z Czech (19 listopada 1422 r.)	212
84. Edykt wieluński (9 kwietnia 1424 r.)	213
85. Wiadomości o husytach na Śląsku (r. 1427—1429)	214
86. Notatka kanclerza Kacpra Schlicka dla sejmu Rzeszy (19—26 października 1438 r.)	217
87. Akt konfederacji pod wodzą Spytka z Melsztyna (3 maja 1439 r.)	218
88. Śledztwo w sprawie husytyzmu w Zbąszyniu (17 października 1440 r.)	220
89. Z pism mistrza Andrzeja Gałki	222
90. Z akt sądu duchownego w Gnieźnie (r. 1450—1451 r.)	223

Rozdział VIII

ROZWÓJ KULTURY I SZTUKI W OKRESIE MONARCHII STANOWEJ

91. Dyplom założenia uniwersytetu w Krakowie (12 maja 1364 r.)	225
92. Umowy rady krakowskiej z rzemieślnikami pracującymi w kościele mariackim	228
93. Władysława Jagiełły Dyplom Reformacji Uniwersytetu (r. 1400)	229
94. Wiersz Słoty o zachowaniu się przy stole (początek XV w.)	235

95. Testament zamożnego złotnika krakowskiego (16 sierpnia 1423 r.)	238
96. Umowa Mikołaja kanclerza poznańskiego z Mikołajem cieślą z Poznania w sprawie budowy zamku w Kórniku (3 października 1426 r.)	239
97. Ad Dilectam (z rękopisu z lat 1426—1429)	241
98. Satyra na księży (XV w.)	242
99. Jędrzeja Gałki z Dobczyna Pieśni o Wiklefie (ok. 1449 r.)	242
100. Skarga umierającego (druga połowa XV wieku)	244
101. Inkwizycja w sprawie polskich ksiąg husyckich w Pakości (18 lipca 1455 r.)	247
 Bibliografia	 253
Spis źródeł	254
Skorowidz osobowy	257
Skorowidz nazw geograficznych	266